

Trag Biljke NEDELJNIK #028 - Sve što je potrebno da znate o paradajzu

Datum: 28. April

NAPOMENA pre čitanja:

Pošto je Nedeljnik dugačak, da biste videli celi tekst kliknite na opciju "**Prikaži celi Nedeljnik**" koja se nalazi iznad ovog naslova i otvoriće vam celi Nedeljnik. Istu opciju imate i na kraju teksta.

Molimo vas da ne odgovarate na Nedeljnik jer na taj način punite inboks porukama na koje ne možemo da stignemo da odgovorimo i to nam otežava rad. U znak zahvalnosti, informacije koje dobijete iz Nedeljnika podelite sa prijateljima jer na taj način utičete da planeta bude bolje mesto!

KRATAK SADRŽAJ:

Da li sam ja lovačka kamera?

Nadin kutak

Uzgoj paradajza, početak setve

Dohrana presade

Presadnja na otvorenom polju

Ishrana paradajza

Orezivanje paradajza

Problemi kod uzgoja paradajza

Najbolja kombinacija za paradajz

Kozmetika od paradajza

Razvojni put jedne Irene

Podsetnik na rokove

Obaveštenje o novim ponudama

Posmatranje

Analiziranje

Učenje

Oslobađanje od strahova

Ovo su vaši koraci ka povratku prirodi...

DA LI SAM JA LOVAČKA KAMERA?

Ovih dana sam često morala da ponavljam tu rečenicu na više „frontova“. Povod su slike koje dobijam u Učionicama, na privatnom broju ili u inbokse svih društvenih mreža i uglavnom isto glasi „ko mi je pojeo biljku?“

Iako se pitanje upućuje meni u skladu sa mojim iskustvom jako je važno da znate da jedino vi možete da utvrdite ko je napao vašu biljku tako što pratite osnovne korake: posmatranje, analitičnost i učenje. Ono što ja mogu je da dam rešenje kada se otkrije krivac. Jer, rešenja su potpuno različita u skladu sa različitim krivcima.

Nauči ga da peca...pa hajdemo u „ribolov“.

Ukoliko vam misteriozno nestaje seme, biljka ima rupice, izgrižen je koren, nestala je cela biljka najvažnije od svega je prva faza – **posmatranje**.

Osnovno osećanje koje vas ispuni kada vam biljke stradaju je panika. Ne brinite, poznato mi je to. Sama sam prolazila kroz te strahove. U tom trenutku misliš da ćeš izgubiti sezonu, da gubiš kontrolu, moraš nešto da preduzmeš hitno i ono što je najvažnije, da bi povratio kontrolu moraš da otkriješ o kome se radi. Tu se i obraćaš meni, lovačkoj kameri iz priče.

Jako je važno da znaš da ako niko ne jede tvoju biljku, ona nije za tebe, s njom nešto nije u redu jer bića oko nas nepogrešivo ukazuju na jestivost i

„zdravost“ naših biljaka. Ali jako je važno da procenat koji gubiš bude mali, ne više od 10%. ako je gubitak veći moraš da preduzmeš neke mere.

Nemoj da se brineš, ništa se strašno neće desiti ukoliko odmah ne reaguješ jer je jako važno da iz svake situacije pre svega puno učiš. Ja sam dopuštala puno gubitaka kako bih pratila razvojne cikluse, postavila sebe kao kariku u lancu, analizirala i naučila mnogo sistema odbrane.

Posmatranje je najvažniji korak. Oslobađa te strahova sama svest da je to avantura koju ćeš ti da rešiš i pri tom je veliki ulog u budućnost. To je i tvoja teritorija i jako je važno da učiš o bićima koja žive tu jednako kao i ti. To se zove dobar suživot. **Iznenadićeš se koliko zapravo dobrih pomagača imaš i koliko su životni ciklusi i onih bića koja se hrane tvojim biljkama zanimljivi.**

Kada mi napišu da im je voluharica pojela blitvu odgovorim im da je lepo nahraniti voluharice koje sada imaju mlade, ali da moramo da pronađemo način da bude za sve nas dovoljno.

Vraćam se na posmatranje...

Nestalo ti je seme? Imaš nekoliko sumnji: pojeli su ga miševi, puževi, odneli su ga mravi. Ukoliko je seme loše klijavosti istrunulo je pa su ga kiše isprale jer i to može da se desi. Posmatraj gde još nestaje seme jer miševi vole semena mahunarki, a mravi sitno seme. Odmah imaš filter za problem. Puževi neće pojesti seme koje nije klijalo jer tek kada klija je mekše. Ako su semena nestala dan nakon sadnje već imamo jasne krivce.

Izgriženi su listovi na biljkama? Tu može da bude jako mnogo učesnika, ali pratite samu vegetaciju, insekte koji se bude, puževe... listove mogu da grizu buhači, skakavci, puževi. Borba protiv svih ovih bića je potpuno različita pa prvo eliminišite puževe. Oni se uglavnom noću pojavljuju ili nakon kiše pa zalijte svoje biljke rasprskavajućim mlazom i čekajte da se pojave. Buhači se vide u jutarnjim satima, a skakavci moraju biti prisutni na biljkama ako dobro zagledate. Mogu da budu jako mali pa oni prave i najviše štete na biljkama.

Cela biljka ti je presečena? To mogu da urade sovice pozemljuše, rovc, voluharice. Posmatraj, traži im tunele i rupe jer moraju biti tu blizu. A onda nauči kako ga razlikuješ tunele rovaca od tunela drugih insekata, tunele voluharica od krtica. Sovice pozemljuše izlaze noću, ali se mogu videti ukoliko pomeriš zemlju u kojoj su posađene biljke.

Posmatranje je zabavno, postajete pravi istraživač.

Neko ti je pojeo celi plod? To mogu da budu voluharica ili slepo kuće. Nemojte da ih mešate, a ujedno nemojte njih da mešate sa krticama i rovčicama. Krtice su mesojedi i ne jedu vaše plodove kao i rovčice.

Kada naučiš da posmatraš onda je važna analitičnost. Da te pitam nešto... Ko živi na tom imanju? Ti. Ti si i odgovoran za mir na vlastitom imanju. Ljudima je dato da uče, stvaraju, budu kreativni i to im je dato mnogo više nego svim ostalim vrstama na planeti iako je planeta zajednička. A zašto onda to najčešće koristimo kako bismo ratovali ili istrebili?

Prirodna rešenja ne funkcionišu u neprirodnim baštama ili imanjima. Navikli smo da nam probleme rešava jedna tableta, jedan tretman ali ovde se ne funkcioniše po tom principu. I ako se prepustiš prirodi videćeš koliko je čudesan upravo taj proces učenja o suživotu.

Kada si posmatranjem utvrdio o kome se radi, ko ti jede biljke analiziraj „krivca“. Prati njegove potrebe, uči o njemu, a posebno da li je deo predatorskog lanca i koliko je važna karika. Svaka karika lanca mora da postoji. Nemoj da te strahovi od gubitka zakuju u mestu i spreče tvoje napredovanje kao dobrog domaćina. Ti tu živiš i živećeš zajedno sa svim predatorima i ako dopuštiš da strahovi valadaju tobom odmah si na gubitku.

Nakon analitičnosti nastupa faza učenja. Sada sam spremna da mi se postavi pitanje ili da te uputim gde se nalaze rešenja za tvoj problem, a ti možeš da učiš.

Ako ovo čitaš želiš da učiš od mene.

Ako si u Učionici želiš da naučiš od mene.

Ako naučim tebe ti ćeš naučiti nekog drugog.

Iako vam se čini da je najlakše da ti dam odmah recept za tvoj problem to su površna rešenja, kratkog daha. Rešenje je u suživotu. Rešenje je u tebi.

Koordinator: Goran Pivašević

Direktor: Jovan Banović

Jutjub kanal: Jan i Sanja rakić, Jovan Banović, Goran Pivašević

Instagram: Katarina Kremenović

Tik tok: Jovan Banović

Fb stranica: Goran Pivašević

Administratori platforme: Nada Radinić, Vera Klincov, Danka Miljević, Gordana Bojanić

Autor video materijala, tekstova i edukativnog programa sam ja, Biljka.

Trag Biljke je samoodrživa edukativna platforma Motivacionog baštovanstva koja okuplja 29 zemalja, 697 gradova, 3 kontinenta.

Kada želite da zasnujete svoju baštu vrlo je bitno da planirate setvu onog što volite da jedete, ali i da obojite baštu bojama koje pripitomljavaju vašu dušu i još po neku muzikalnu biljku koja će horski s vama o ljubavi. Bašta je sklad i jedino ostvariv kroz prizmu ljubavi. Mi smo navikli da nam neko stalno "udara tempo" nevidljivim štapom koji odzvanja udarcima o pločnik. Zato stalno žurimo. Taj nevidljivi štap nas primorava da se takmičimo sa okolinom, što je najteže razumljivo, sa samim sobom. Gde toliko žurimo? Šta nam promiče dok smo uvek u nekoj budućnosti? Mir i tišina sadašnjosti. Jer tu i jeste dom tišine.

Baštovanstvo je jedina sfera u kojoj možete da skinete sve te maske i neke "fensi fajterske" kože koje navlačite kada odlazite iz sopstvenog doma. Tako je, život i ljudi zahtevaju kompromise. Radimo ih svaki dan. Jednom sam čula na nekom predavanju o Kafki da je vrhunac uspešnosti sposobnost tolerantnog pristupa kompromisu. Eto... uspešni smo kako god se prevrćemo tražeći sebi manu. Ali, postoji segment života koji ne traži kompromis. Ne nužno, osim ako ga sami sebi nametnemo kao model života. To je baštovanstvo. Biljke ne vide očima već dodirom, a dodirom se vidi istina. Potpuni mi onako goli pred biljkama. Tu ne pomažu maske niti neke nove kože u kojima nam je prečesto tesno... To biljke ne vide.

"- Zašto se bojiš stršljena?

- Bojim se da će me napasti.

- Zašto bi tebe stršljen napao, nisi mu hrana? To su miroljubiva bića. Osim toga prevelika si za stršljena. On te ne vidi. To znači, ti za njega ne postojiš"

- razgovor koji sam skoro vodila.

DAKLE!

Ni bube nas ne vide, ti važni asistenti u bašti. Ni krupnije životinje nas ne vide. A tek biljke! Zato, tu smo s njima samo Mi! Svi oni vide samo našu energiju. Čemu onda žurba i strahovi vezani uz prirodu?

Ovih dana prečesto čujem pitanja o rokovima setve. Pa uz to ide bojazan "da nećemo stići" na vreme da pripremimo, posejemo, posadimo, upikiramo odnegujemo... Čitav je spisak onog što nećemo stići. Ajme! Gde mi to zapravo moramo stići? I zašto žurimo da uguramo to svoje seme da bismo skinuli sa spiska jednu obavezu? Te čudne ljudske navike!

Kada planirate svoju baštu izaberite ono što volite da jedete, biljke koje će da vas začude (jer od količine čuda zavisi dužina života) i stare sorte od kojih zavisi planeta. Koja će biljka vas da začudi ove sezone? Ja uzgajam sebe. Sebi sam sada jedino čudo.

NADIN KUTAK

Piše: Nada Radinić

🌿❤️ Ovih dana najviše vremena provodim u pakiranju sjemenja za naše članove koje nam je poklonila gospođa Karmela Kiš o kojoj sam pisala u prošlom kutku.

Među sjemenjem je također i njen bosiljak s otoka Visa čije sjeme je poželjelo imati petnaestak naših članova. Sjeme je neočišćeno, još se nalazi u suhim čaškama cvjetova, pa svaki puta kad otvorim vrećicu i protrljam između prstiju suhe cvjetove, on divno zamiriši i ispuni svojim mirisom čitav boravak.

To me podsjetilo da sam prije koju godinu proučavala tu divnu biljku i otkrila da osim ovih par na koje smo navikli, postoje još mnogi divni varijeteti koje možemo sami uzgojiti iz sjemenja. Razlikuju se po visini rasta, boji listova, mirisu, okusu...

🌿❤️ Svježe napisana priča o bosiljku vas čeka na mom blogu, nadam se da ćete biti opčinjeni kao i ja i krenuti u potragu za sjemenjem ili sadnicama nekih novih sorti.

Kažu, da samo treba jako željeti i onda je sve ostvarivo. Što se tiče biljaka, kod mene se to pokazalo istinitim. Želim i vama i sebi da tako bude i sa bosiljkom, ako poželite imati neku od tih sorti.

🌿 Za sada ovdje toliko, a na linku nastavljamo sa nekim lijepim pričama, slikama, receptima i... šteta što ne možemo i mirisima... ali kako kažu: mašta može svašta.

NADIN KUTAK 28

Lijep pozdrav i do čitanja! ❤️

UZGOJ PARADAJZA- POČETAK SETVE

Kada počinje setva? Kada izaberete dobro seme. Znam da je internet pun šarenih paradajza, ovde je ključ u racionalnosti. Piše vam kolekcionar koji ima 1600 sorti paradajza u kolekciji. Paradajzi me nikada nisu puno zanimali, ali sam ih dobijala usput kod razmena semena jer sam tragala za patlidžanima.

Sada su moje potrage završene i već dugo se trudim da budem primer apstrahovanja vlastitih potreba jer sezona MORA da se sastoji iz 80% hrane, a ostalo mogu da budu efekti iznenađenja, eksperimenti, istraživanja. Šaka otpora se pruža samo proizvodnjom vlastite hrane.

Paradajz vas mora hraniti cele sezone kao svež plod i zimnica i zato sam i kroz same Lekcije izbor svela na ključne sorte koje su jako rodne. Jabučari, Marmande, Volovsko srve, Velika kruška, obavezan šeri... Jedan racionalan izbor sorti koje će vas hraniti dugo. Ostatak mogu da budu šarene sorte sa interneta, ali je jako važno da proverite njihovu rodnost. Ja sam u sezoni često imala i po 250 sorti ali na kraju jako malo hrane jer je rodnost nekih sorti zaista upitna. Ove sezone uvela sam samo 4 nove sorte, a izbor svela na 25 sorti ukupno.

Kod izbora sorti potrebno je da pratite i njihovu otpornost na neke od problema s kojima se susrećemo tokom sezone pa imamo sortu Sort roloise koja je potpuno otporna na plamenjaču, Money maker koji je otporan na sovice i smrdibube. To su jako važne karakteristike jer je potrebno da se pripremite dobro za sezonu. Znate ono – plan A zavisi od plana B.

Setva paradajza za kontinent radi se u februaru i to je signal koji je definisan u kalendarima setve i sadnje. Sejemo ga u žardinjere, postoji epizoda [Setva februarskog rasadnika](#) (ovo je ujedno i link do epizode), a nakon toga je potrebna adekvatna nega.

Čim posejete paradajz u žardinjere potrebno je da ga držite na toplom mestu jer pripada crvenoj zoni presade. To znači da ne podnosi niske temperature i ne sme biti izložen njima. Ono što prati presadu paradajza jeste poleganje, opekotine, tresetne mušice, prerastanje i smrzavanje. Sve ove probleme sam obradila u epizodi [Setva februarskog rasadnika](#).

Ove sezone donela sam odluku da rasadnike maksimalno pojednostavimo i dala sam savet da se pikira mali broj paradajza dok je veći broj sadnica ostao u kolektivu što se pokazalo kao jako efikasno.

Paradajz klija za 7 dana, ali ako se radi direktna setva u žardinjeri niknuće tek za 15 dana. Za vreme klijanja potrebno je bude na toplom mestu ali čim nikne paradajz se mora prebaciti na toplo i svetlo mesto. S obzirom da se njegovo nicanje očekuje krajem februara ili početkom marta tada postoji velika opasnost od mraza i paradajz sve vreme raste unutra u kontrolisanim uslovima. Ukoliko se ispostave adekvatni uslovi za adaptaciju, tačnije ukoliko nema niskih temperatura, odmah nakon nicanja je poželjno adaptirati paradajz. To znači da je potrebno iznositi paradajz napolje na dnevno svetlo ukoliko temperatura nije ispod 3 stepena. Ukoliko je paradajz posejan retko, nije potrebno njegovo pikiranje i ostaje do kraja sezone u žardinjeri. Ukoliko je posejan gusto ili nisu praćene preporuke iz kalendara i epizode pa je paradajz gusto posejan, potrebno je da se proređuje pikiranjem sadnica.

Paradajz se pikira i sadi u paru. Nije solitarna biljka i voli zagrljaj korena. Neophodan mu je za bolji imunitet. Sadnice koje su pikirane u paru se podržavaju tokom sezone i obnavljaju se nakon velikih napada. Kod mene se i nakon jakog napada plamenjače paradajz potpuno obnovi. Ovu sadnju u paru možete da razumete kao da jedan koren hrani drugi. U slučaju da je jedna sadnica u nevolji, druga je podiže, hrani, obnavlja. Ne takmiče se oko hrane, jednostavno paradajz ima blizanačku energiju.

Prvi problem je PRERASTANJE sadnica. To u Učionici zovemo begom sadnica u visinu. Prerastanje sadnica je veliki problem jer predstavlja pola puta do gubitka sadnica. Sve sadnice imaju sklonost ka prerastanju kada su

u neadekvatnim uslovima, a posebno decembarski rasadnik. Razlog je manja količina Sunca ili svetlosti.

Prerastanje je vrlo važno sprečiti tako što ćemo obratiti pažnju na brzinu klijanja pojedinih kultura. Biljka za klijanje treba toplotu i vlagu, ali za nicanje i rast svetlost pre svega. Ovo je crvena zona pa im je toplota neophodna u prvim fazama rasta.

Prevenција prerastanja:

Uvek sadite u dublje posude jer u plitkim će odmah sve da pobegne.

Nikada nemojte da napunite posudu za setvu do pola već uvek skoro do vrha.

Nemojte da sejete gusto.

Vodite računa o vremenu klijanja jer čim biljke niknu moraju da se iznesu u neki zaštićen prostor koji ima dovoljno svetlosti.

Biljke ne smeju ostati na policama do kojih dopire manje svetlosti.

Posude se ne smeju staviti na pod balkona ukoliko je ograda betonska.

Iskustvo iz prethodnih sezona je pokazalo da biljke kličaju i mnogo brže od nekih predviđenih mera pa je bolje da vas ne iznenade.

Kada posejete biljke prihvatite i odgovornost da o njima brinete.

Dobra vest za sve vas – biljke nisu sklone prerastanju kada razviju treći list. Tada ih možemo uneti unutra bez bojazni da će nastati problemi. Često je i poželjno da se drže u ugodnijim uslovima, sobnim, kada intenzivno rastu i napreduju jer im je potrebna toplota i tada se naša briga o njima završava.

Drugi problem je POLEGANJE sadnica.

Kako se manifestuje ovaj problem? Biljka pobledi i vrlo brzo padne i izumire. Ovo najviše podseća na stanje skuvane biljke ili kao da je neko biljku prelio vrelom vodom. Poleganje najčešće izazivaju gljivice i kada se pojavi malo šta možemo preduzeti. Pojavljuje se naglo i brzo uništava biljke. Zato je važno prevenirati problem.

Oprez – čim vidite poleganje u saksiji sve zahvaćene biljke je neophodno izbaciti iz saksije.

Prevenција poleganja:

Posude za setvu se moraju dobro oprati.

Posude se dezinfikuju sodom bikarbonom. U 350 ml vode velika kašika sode se rastvori i čistim sunđerom premaže cela saksija. Kada se osuši spremno je za setvu.

Koristite pouzdan supstrat ili kompost.

Ne radite gustu setvu.

Ne radite duboku setvu, semena ne idu dublje od 1 cm.

Površina zemlje se održava posipanjem suvog peska do 5 mm tek kada niknu.

Treći problem su TRESETNE MUŠICE

Tresetne mušice su jedan od najvećih problema kod uzgoja presade i sigurna sam da je većina vas imala priliku da ih upozna. Primetimo ih tek kada se pojave sitne crne mušice svuda po stanu i lepe se na prozore, ali tada je već kasno. Njihov razvojni stadijum, larva, je uveliko napala biljke. Mušice polažu jaja na vlažnu zemlju u saksijama i čest su pratilac sobnih biljaka. Sobnim biljkama ne prave veliku štetu, ali maloju presadi da. Gubici mogu da budu ogromni.

Dakle, odrasla jedinka polaže jaja isključivo na vlažnu zemlju. Potrebno je sprečiti da se to desi i to je osnov prevencije o kojoj pišem.

Preventivne metode:

Obavezno odvojite sobne biljke od presade.

Koristite proveren supstrat za setvu ili kompost, a izbegavajte onaj u kome su se uzgajali šampinjoni jer su često donosilac upravo ove mušice.

Posipajte pesak na vrh zemlje kada niknu biljke jer to nije dobra sredina za polaganje jaja.

Posipajte pepeo oko biljaka na površinu zemlje jer to nije dobra sredina za polaganje jaja.

Posipajte granulirani beli luk po površini zemlje, a možete i sitno iseckani sveži beli luk. Osim što odbija tresetnu mušicu ujedno je fungicid i hranivo.

Posipajte mlevene kore arguma, posebno pomorandže na površini zemlje.

Posipajte karanfilić po površini zemlje, jak je insekticid.

Ako su zahvaćene odrasle biljke stavljajte okovratnike oko stabla jer tako sprečavate larve da napadaju deo stabla u kontaktu sa zemljom.

Četvrti problem je PLESAN na površini saksija.

Bela plesan koja se razvije često na površini zemlje nije problem za vaše sadnice pa je dovoljno skinuti je kašikom. Više je estetski problem koji kod vas izaziva brigu.

Zemlja koju koristimo je živa i nekada život u njoj ne možemo da vidimo dok ne pokaže svoj oblik. E to se upravo dešava u toj situaciji.

Peti problem je SMRAZAVANJE SADNICA. Zapravo biljke koje su izložene mrazu. Ne brinite, često se oporave ali ne morate baš to da isprobate u praksi. Ako se desi samo ih zalijte kurkumom, 3 kašike na 3 l vode.

Šesti problem su OPEKOTINE od Sunca i loša ADAPTACIJA ali to zapravo i nije problem, više je fizička promena koja vas uznemirava.

DOHRANA PRESADE

Kada počinje dohrana presade? Kada biljke razviju treći list jer je tada i njihov koren spreman za novu hranu. To vam je kao kada bebi uvodite drugu hranu pa morate da pažljivo testirate koja joj hrana odgovara. Isto je i sa paradajzom.

Na koliko dana se daje dohrana? Na 10 dana.

Da li je potrebno menjati dohranu? Ne, možete da iskoristite ono hranivo koje vam je najlakše da pripremite, a izbor hraniva je veliki i izdvojila sam neka osnovna hraniva na jednu sliku, ali imate na kanalu epizodu koja je posvećena ovoj temi. **Ide slika**

2. Ishrana presade

Kada počinje ishrana?

Na koliko dana se aplicira?

Da li je neophodno menjati vrstu hraniva?

Vrbin sok, 100g usitnjenih grančica i 500 ml tople vode, stoji 24h i grane se mogu upotrebiti 7 puta.

Kvasac, 50 g kvasca u 500 ml vode, 5 kašika šećera, voda. Stoji 2 do 3 dana.

Ovsena voda, aminoselne, auksin. 3 pune kašike zobnih pahulja u 500 ml vode. Mešate, procedite i 1:2 sa vodom.

Kurkuma, 2 kašike u 500 ml vode. Antimikrobno deluje. Prevencija poleganja.

Ubd, od kojih biljaka je idealan za presad

Rižina voda, aminoselni sprej – 150 g riže i 3 l vode, kuva se pola sata. Dodaje se N,P,K. 1 kašika guste vode u 350 ml vode. važna hrana za novu presadice.

PRESADNJA NA OTVORENOM POLJU

Presadnja na otvorenom polju za kontinent počinje od 01.05. Za ostale klimatske zone je okvirno definisana: primorje 20.03. mada je ove sezone presadnja išla malo kasnije, dok je za planine okvirno definisana za 15.05. kada su u pitanju planine ispod 650 m nadmorske visine, 01.06. za planine do 900 m nadmorske visine, a za planine iznad 900 m sadnja je 15.06.

Paradajz se presađuje dugo, ovo je proces i potrebno je da uživate u njemu pa imamo 45 dana za presadnju. Konkretno za kontinent do sredine juna. Na taj način dobijamo i sadne turnuse.

Sada ćemo rešiti jedan važan problem koji se nameće kao često pitanje u Učionicama. Da li paradajz kao presada može da preraste? Ne, ne može i oslobodite se tih strahova. Ako vam paradajz cveta ili čak ima plod vrlo često izbegne mnogo nevolja kao što je rana plamenjača. Na planinama se i savetuje sadnja upravo takvog paradajza jer na toj klimatskoj zoni „varamo sezonu“ malim trikovima. Imate predavanje o planinskim baštama pa ga pogledajte. Evo ga [link](#).

Ako je paradajz baš veliki zalivanje se radi svaki dan, nekada i dva puta dnevno i ukida se dohrana.

Da bi se ubacio u baštu potrebne su stabilne temperature pa upratite dugoročnu prognozu kako vas mraz ne bi iznenadio.

Presadujete ga u paru. Ako imate pikirane sadnice onda su one već u paru, a ako nemate onda iz kolektiva izdvajate sadnice i spajate ih u bašti. Ne moraju da budu sadnice iste sorte, čak vam savetujem da ih mešate jer je to jako lep prizor. Paradajz je samooplodan i do ukrštanja teško dolazi i u kontrolisanim uslovima.

Nakon što ste napravili sadno gnezdo ubacujete sadnice sa dodatkom 3 šake mešavine 321 (zemlja, kompost, đubrivo u razmeri 3:2:1). Nakon sadnje navučete seno oko sadnica i dobro zalijete biljke. Zalivanje je potrebno ponoviti par dana, a nakon što se sadnice ustabile zalivate PMove jednom nedeljno.

ISHRANA PARADAJZA

Ako sadite paradajz u PMovima nije potrebna dodatna dohrana paradajza. Dovoljno je što ste napravili dobru mešavinu i uslojili PM dobrim resursima. Ako sadite u PMove dalje samo zalivate paradajz.

Ako sadite u zemljane gredice potrebna je dohrana paradajza.

15 dana nakon presadnje imamo prvu dohranu paradajza. Jako je važno da se dohrana testira. To podrazumeva da zalijete jednu do dve biljke i pratite njihovu reakciju. Ako se biljka sakupi ili po listu vidite da se nekako naglo promenila odmah je zalijte vodom da razblažite dohranu. To je znak da biljke nisu još uvek spremne.

2 nedelje nakon presadnje dajete in TBĐ (tekuće biljno đubrivo) na bazi N, 200 ml u koren

4 nedelje nakon presadnje ide TBĐ na bazi K, 300 ml u koren

6 nedelja nakon presadnje ide TBĐ ambrozija, 400 ml u koren

8 nedelja nakon presadnje ide imunološki eliksir, 500 ml u koren, recept je u istoimenoj epizodi.

Doze se odnose na par.

TBD – imate mnogo epizoda na tu temu na jutjub kanalu.

Dalja dohrana paradajzu nije potrebna.

OREZIVANJE PARADAJZA

Da biste razumeli orezivanje potrebno je da pogledate predavanje „Paradajz, nega kao prevencija“ koje se nalazi na jutjub kanalu, a evo vam i [link](#). Paradajzu je potreban nosač koji se postavlja mesec dana nakon presadnje. Nosač može da bude pojedinačni kolac ili mreža za krastavce. Ja savetujem mrežu.

Tokom rasta mu se skidaju zaperci i vodi se na jednu granu. Nakon 5 do 7 cvetnih grana radi se dekapitacija vrhova. Osim što se vodi kroz sezonu samo stablo, radi se i orezivanje rodnih grana koje je posebno važno kod sorti sa krupnim plodovima. Sve o tome imate do detalja pojašnjeno na tom predavanju.

PROBLEMI KOD UZGOJA PARADAJZA

Uzgoj paradajza prati mnogo problema pa je jako važno da ih kratko opišem na jednom mestu kako biste se pripremili, prepoznali ih i imali prirodno rešenje za njih.

Plamenjača - Pseudogljivica *Phytophthora infestans* štetu nanosi na svim delovima biljaka. Izrazito vlažno vreme i prosečno nešto hladnije temperature idealne su za nastanak i kasniju sporulaciju i širenje bolesti. Prvi simptomi oboljenja javljaju se kada se biljke gaje u rasponu temperatura **18-21 stepen** i visokoj **relativnoj vlažnosti vazduha od 60-90%**.

Prvi simptomi nastanka bolesti vezani su za pojavu svetlozelenih ili beličastih pega na listovima biljaka, prvenstveno na vrhovima listova. Nakon određenog perioda i nepovoljnih klimatskih uslova pege se prošire na celokupnu lisnu masu i osuše je. Na stabljici se javlja u obliku eliptičnih pega koje iz početnog svetlog stanja prelaze u tamniju boju. Javljaju se

prstenasto što omogućava blokiranje protoka hranjivih elemenata i krajnje sušenje biljaka. Plodovi bivaju zahvaćeni tamnim pegama koje dovode do truljenja i propadanja ploda i biljke.

Pegavost - je bolest koja često zahvata biljku paradajza, a prouzrokuje je gljivica *Alternaria solani*. Ovom bolešću može biti pogođen bilo koji deo biljke a najčešće su to lišće, stablo i plodovi. Iako biljka napadnuta ovom bolešću najverovatnije neće uvenuti, biće značajno oslabljena što će uticati na potencijal za rađanje. S obzirom da se bolest pojavljuje u vreme kada i plamenjača, mogu se koristiti isti preparati za suzbijanje bolesti.

Širenje crne pegavosti **počinje krajem maja i početkom juna**, a veće zaraze se mogu očekivati kada su temperature vazduha preko 22°C. Vлага i povoljna temperatura dovode do brzog razvoja bolesti.

Crna pegavost se kod starijih biljaka manifestuje kroz tamne fleke koncentričnog oblika koje se prevashodno razvijaju na starijim listovima. Okolna površina lista obično požuti i nakon toga otpadne ostavljajući plod paradajza bez zaklona od Sunca koje na preterano izloženim plodovima prouzrokuje ožegotine.

Pepelnica na paradajzu je bolest koja se uglavnom javlja na biljkama u zatvorenom prostoru i zavisno od uslova može naneti velike štete pogotovo krajem leta i početkom jeseni. Iako na otvorenom polju ne uzrokuje ekonomski značajne štete, ipak je ne treba zanemariti.

Lako se pojavljuje i razvija u uslovima visoke vlage vazduha od 52 do 72% i optimalnih temperatura od **25 do 28°C**.

Pepelnicu uzrokuju dva patogena

Prvi i najčešći uzročnik pepelnice paradajza je *Laveillula turica* kod koje se na gornjoj strani lista pojavljuju svetlo - žute zone u obliku pega ili mrlja, a kod jačeg intenziteta zaraze može se pojaviti i sivo bela prevlaka, uglavnom s donje strane lišća. Razvojem bolesti dolazi do uvijanja listova, a kasnije i do sušenja i nekroza.

U slučaju zaraze *Oidium neolycopersici* karakteristična sivo - bela prevlaka se razvija na gornjoj strani lista i jasno je uočljiva.

Glavna simptomatološka razlika između ove dve vrste uzročnika pepelnice je što se kod jedne prevlaka javlja na gornjoj, a kod druge na donjoj strani lista.

Grinja - prve štete vide se na gornjoj strani najstarijeg lišća u obliku tačkica belkasto-srebrnkaste boje. Kako se napad pojačava tačkice se spajaju, a list postaje mramoran i na kraju se osuši. Sa lišća pauk prelazi na plodove koje takođe oštećuje. Razvoju grinja pogoduje visoka temperatura $>25^{\circ}\text{C}$ i niska vlaga vazduha (leto bez kiše). U takvim uslovima razvoj jedne generacije traje 8-12 dana pa često iznenadi baštovane.

Lisna vaš - usporava razvoj paradajza na samom početku vegetacije, ali nije veliki problem kod sadnje na otvorenom polju.

Nematode - rodu *Meloidogyne* pripadaju nematode koje su važne štetočine paradajza i ostalog povrća poput paprike, patlidžana, tikvica, salate, šargarepe, luka i drugog povrća. Štetu prave na otvorenim i u zatvorenim prostorima, a češće ih nalazimo na lakšim peskovitim i tresetnim zemljištima.

Ovo su sitne životinje crvolikog oblika, a najviše su rasprostranjene u gornjim slojevima zemljišta gde je obilje organskih materija i zbog toga ih često nazivamo indikatorima ekološkog stanja zemljišta. Trebalo bi napomenuti da nisu sve nematode loše, neke povećavaju mineralizaciju zemljišta, poboljšavaju razgradnju i kruženja hraniva u zemljištu i slično.

Nematode parazitiraju na korenju koje se deformiše već prvog dana od infekcije, ćelije oko nematoda, podstaknute sekretima njihovih pljuvačnih žlezda počinju da se umnožavaju i nenormalno povećavaju što dovodi do stvaranja korenskih kvržica.

Zbog promena u ćelijama provodno tkivo ne funkcioniše pravilno, a otežana translokacija vode i hraniva dovodi do otežanog razvoja njenog nadzemnog dela. Što je infekcija jača, jače su **hloroze**, a biljke sve više zaostaju u razvoju.

Simptomi na nadzemnom delu biljaka najpre se uočavaju lokalizovano u kružnim i ovalnim oazama u zasadu, a vremenom se šire. Najčešće su posledica uzastopnog gajenja osetljivih kultivara na zaraženoj površini ili sadnje zaraženih biljaka.

Znakovi na nadzemnom delu biljaka mogu lako da se zamene sa posledicama loše drenaže, loše ishrane biljaka ili sa simptomima nekih uzročnika bolesti. Dakle, izgled biljke može da ukazuje na neku drugu bolest, ali ona može biti prouzrokovana nematodama. Zbog toga, svakako

bi trebalo obaviti i pregled korenja, a na njemu je lako uočiti kvržice i zadebljanja.

Virus mozaika - prenose ga lisne vaši. Prvi simptomi se javljaju nekoliko dana poslije ostvarene zaraze. Na listovima se javljaju svetle fleke različitog oblika i veličina. Oni se deformišu i uvijaju. Kako bolest napreduju suše se, a simptomi se javljaju i na stabljikama i ostalim biljnim delovima.

Na plodovima se javljaju nekrotične fleke, a meso ploda nije za upotrebu. Biljke propadaju, suše se. Infekcija se brzo širi u usevu, a tome pogoduju visoka temperatura i vlažnost, previše azotnog đubriva, sena.

Virus bronzavosti - Početni simptomi bolesti ispoljavaju se u vidu prstenastih pega na mladom lišću paradajza. Vremenom se ove pege spajaju i nastaju različiti oblici koncentričnih krugova. Na obolelom lišću dolazi do zadebljavanja nerava, što dovodi do njegovog uvijanja prema licu ili naličju. Sa naličja lista javlja se karakteristična bronzasta boja, koja se širi od osnove liske i koja ima dijagnostički karakter.

Oboljelo lišće nekrotira i ostaje da visi na stablu. Nekroza može zahvatiti i stablo. Obolele biljke zaostaju u porastu i manje su rodnosti. Na zaraženim plodovima javljaju se bledocrvena, žućkasta a ređe i bela polja različitog oblika, oivičena koncentričnim prstenovima. Oboleli zreli plodovi gube normalnu crvenu boju i upotrebnu vrednost.

Ovaj virus koji napada paradajz prenose tripsi, insekti koji imaju više generacija tokom jedne godine. Virus može biti unet u organizam insekta samo u stadijumu larve, a odrasli insekti su ti koji dalje prenose i šire virus.

Paradajzov moljac (Tuta absoluta) - spada u najvažnije štetočine paradajza i poslednjih nekoliko godina, uz belu leptirastu, tripse i pamukovu sovicu, predstavlja štetočinu koja prouzrokuje najviše problema. Posebno je štetna u zatvorenom prostoru, ali su štete primećene u manjem obimu i u proizvodnji na otvorenom. Na površinama gde dođe do prenamnoženja, štete mogu biti 80-100%.

Živi na središnjem delu lista, između lica i naličja, hrani se lisnim tkivom i pravi hodnike ili mine. Vremenom dolazi do potpunog propadanja lista, ubušuje se u stablo, vršne grane i plodove. Najveće štete pravi na plodovima koji nakon ubušenja larve nemaju nikakvu upotrebnu vrednost.

Problem u suzbijanju predstavlja preklapanja generacija, pa su na jednoj biljci prisutni svi razvojni stadijumi.

Kukuruzna sovica, *Helicoverpa armigera* - najviše se javlja tokom avgusta, a budući da ima dve do tri generacije, poslednja koja se javlja kasno u leto obično je i najteža za suzbijanje. Ne samo zbog vrućina već i zbog umora baštovana koji pomisle da su se rešili svih problema i polako se pripremaju za kraj sezone i promenu kultura.

Štetu čini gusenica

Vrućina joj odgovara, posebno leptiru koji leti na temperaturama oko 25 stepeni i polaže jaja, obično na listove.

Gusenica može dostići veličinu i do 4 - 5 cm

Gusenice se hrane prvo lišćem, cvetovima pa zatim prelaze u mesnati deo ploda, bušeći rupe najviše oko čašice ploda.

Plodovi brzo trule i propadaju.

Smrdibube - najveće probleme prave dve registrovane vrste: *mramorna* i *etiopska zelena*.

Mramorna smrdibuba trenutno je brojnija. Nazivaju se još i smrdljive stenice, kupinove stenice i smrdljivi martin. U Evropu su stigle iz Azije. Smatra se da su deportovane zajedno sa nekim biljkama. Treba im oko 30 godina da se adaptiraju na novo tlo, te se sada intenzivno razmnožavaju. Razlika u odnosu na zelenu smrdibubu jeste što mramorna smrdibuba ima bele pege na strani tela i na antenama. U proseku žive dva do dva i po meseca.

Budući da je u pitanju tropska vrsta, mramorna smrdibuba voli toplotu pa je to razlog što je u našim krajevima prisutna upravo tokom leta. Ne podnose hladnoću.

Zelena smrdibuba ima svetlo zelenu boju, koja u jesenjim mesecima, pre hibernacije, postepeno prelazi u tamno zelenu, a potom u braon, kako bi se vešto kamuflirala.

Najviše ih ima u delovima grada koja su u blizini većih parkova i šuma kao i u drugim delovima grada sa puno zelenila.

Razlog porasta broja u poslednje vreme je to što na ovim prostorima smrdibube nemaju prirodne neprijatelje. Ptice i gušteri se uglavnom hrane njima, te je prirodno smanjenje štetne populacije smrdibuba otežano.

Potrebno je vreme da priroda izreguliše lanac ishrane i da smrdibube dobiju svoje neprijatelje, što će dalje uticati na prirodnu selekciju i smanjivanje njihovog broja. Najezda smrdibuba u naše krajeve javila se pre svega zahvaljujući toploj klimi. Leta su sve duža, zime sve kraće i slabije i one na ovim područjima nalaze idealne uslove za svoj život. U toku leta njih najviše ima u prirodi, slobodne su, dok sa prvim hladnijim noćima i jutrima, one kreću u potragu za toplijim mestima. Tada se približavaju toplim domovima, zatvorenim prostorima i na sve moguće načine pokušavaju da se uvuku u kuću i tu ugnezde.

Svi ste se susreli sa ovim problemom jer je šteta koju prave na paradajzu velika. Sišu sokove plodova i na taj način ga uništavaju.

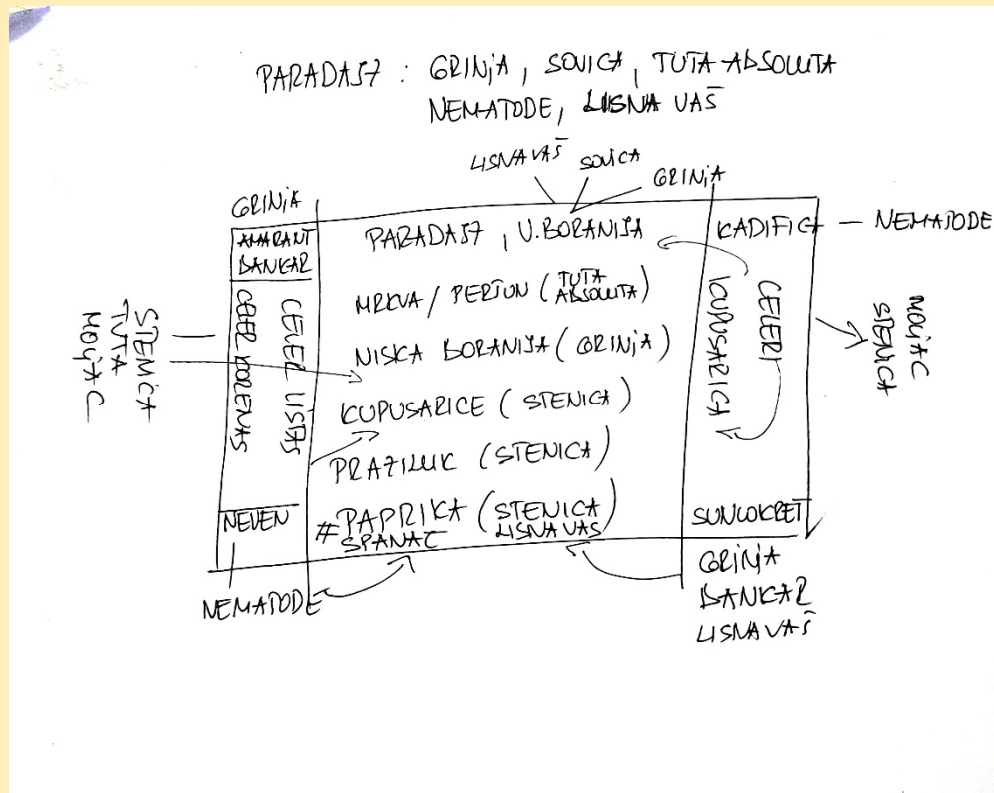
Sada kada ste se suočili sa potencijalnim problemima jako je važno da znate da postoje i prirodna rešenja. Sada ću vam na jednom mestu, putem fotografije okačiti prirodne fungicide i insekticide koji se nalaze na jutjub kanalu snimljeni u okviru dve epizode: 5 najefikasnijih prirodnih preparata protiv plamenjače i 5 prirodnih insekticida.

Osnovni preparati za zaštitu

- Lisna vaš – 50 ml jabukovog sirćeta na 2,5 ml vode u kojoj je preko noći potopljen beli luk (2 kašike granula ili 4 čena)
- Puževi – savet da se pogleda tribina, preparat od čili paprike je vrlo efikasan
- Stenice – preparat od koriandera. Utra vrele vode i puna šaka seckanog koriandera, u blender.
- Cima krompira, 1 kg sveže ili 400 g suve cime na 10 l vode, iseckati i gnječiti u vodi do 2 dana. Nakon toga nerazređeno prskati, (krompirov majlac, lisna vaš, buhačij- solasonin, glikoalkaloid koga im i u duvanu
- Sprej od luka i bibera- 1 glavica belog luka, 1 glavica crnog luka, 1 kašika bibera na 250 ml vode u blender. Stoji sat vremena, procedi i doda 2 l vode (zlatice, stenice, buhači, lisna vaš)
- Čili prah- 1 kašika čili praha na 500 ml vode. Stoji 10 sati. Procedi se i koristi razblaženo 20 ml na 1 l vode (smrdibube i zlatice)
- Plamenjača – 5 osnovnih preparata
- Beli luk cima 300 g, jedna glavica, 3 kašike granula/ vode
- Pepelnica, pad imuniteta.

NAJBOLJA KOMBINACIJA ZA PARADAJZ

Sada kad ste se upoznali sa svim problemima koji prate uzgoj paradajza predložiću vam ovu kombinaciju kultura u kojoj je paradajz zaštićen integralnim sistemima. Prvo ću ubaciti skicu na kojoj vam označavam kako su povezani sisitemi zaštite.

Nakon toga ću vam postaviti analizu za sadnju.

Sada kad ste dobili jedno i drugo savetujem da pogledate epizodu koja je snimljena na osnovu ove analize jer vam detaljno pokazujem kako ćete obaviti setvu i pojašnjavam sistem. Sačuvaj paradajz od najvećih problema – kombinacija biljaka... Evo ga [link](#).

Svi elementi kombinacije imaju repelentni i indikatorski učinak.

ANALIZA GREDICA

GREDICA BR.:

										PROLEĆE		LETO			JESEN/ZIMA		
										30	30	30	30	30	30	30	30
ŠIRINA GREDICE 120	10	AVAKANI	PARADAJZ	KADIFKA	A	PARADAJZ	E										
	10		U. BOZ. #		↓	U. B.											
	10		MEKVA/PERUN			MEKVA/PERUN											
	10																
	10	CEPER X 2	NISKA BORANISA	CEPERI	↓	PRAZILUK	↓										
	10		KUPUSARICE	KUPUSARICE		WISKA BORANISA											
	10																
	10		PRAZILUK			PRAZILUK											
	10		SPANJAC														
	10	NEVEN	PAPRIKE #	SUNDOCELI	N	PAPRIKE	S										
										30	30	30	30	30	30	30	30
										DUŽINA GREDICE		DUŽINA GREDICE			DUŽINA GREDICE		

KOZMETIKA OD PARADAJZA

Paradajz može da poboljša vid i zdravlje želuca, snizi krvni pritisak, spreči infekcije urinarnog trakta i štiti od raka, a ovo su samo neki od benefita. Ali, osim toga, ovu svakodnevnu hranu možete da koristite i da biste naglasili svoju lepotu. Paradajz sadrži visok nivo likopena, moćnog antioksidansa,

koji ima benefit za kožu. Likopen štiti kožu od UV zračenja, usporava starenje kože i štiti je od raka kože. Paradajz takođe obiluje i vitaminima C i A, a ima i svojstva hlađenja i zatezanja. Ova voćka može da učini čuda za vašu kožu i kosu ako je uključite u svoju rutinu ulepšavanja.

- **Pomaže kod akni:** paradajz sadrži salicilnu kiselinu koja je efikasna u tretiranju akni, jer pomaže da se one isuše. Njegova zatezajuća priroda takođe pomaže u apsorpciji suvišne masnoće koju luči koža, pomažući tako da se akne umanje. Kao dodatni bonus, paradajz ima prirodno svojstvo posvetljavanja kože, što može pomoći da se posvetle ožiljci od akni.

1. Maska protiv akni

Izgnječite zreo paradajz i razmažite pulpu na pogođeno područje. Ostavite je na koži 20 do 30 minuta i zatim je isperite mlakom vodom. Ponovite to dva do tri puta dnevno.

2. Tretman protiv ožiljaka od akni

Potrebno je da pomešate i jednake količine soka od paradajza i soka od krastavaca. Umočite tufer u ovu mešavinu i nanosite je na kožu. Pustite da se osuši i onda isperite mlakom vodom. Ovo posebno može da izbledi ožiljke od akni.

RAZVOJNI PUT JEDNE IRENE

Dobro vece i VELIKO POSTOVANJE OD MENE I SVIH MOJIH UKUCANA.

Zelim ovom prilikom da Vam se ZAHVALIM sto ste privrzeni nama bastovanima i sto imate stpljenja i vremena za nas.

Zelim da napisem moje iskustvo sa Vama i podelim to sa ostalim (buducim) bastovanima, i da napišem kako je sve pocelo....

Vreme za oranje baste (jer sam prethodnih godina bila u tome sa vrlo malo iskustva, tek da drzim motiku) je uveliko trajalo,(pocetak godine je bio) i ja sam naravno CEKALA NA RED da NEKO dodje i to uradi... Nerviranja i

napetost oko toga su me naterala da shvatim da mi NE TREBA. I MORAM da nadjem neko resenje....

Tu je pocelo moje istrazivanje po internetu....

Naisla sam Bogu hvala na TRAG BILJKE video: KAKO IMATI CELE GODINE SVEZE POVRCE U VASIM PERMA MODELIMA TJ BASTI!!!!

TO ME JE ODUSEVILO I ZAINTRIGIRALO!!!!Nisam mogla da PO-VERUJEM da tako nesto postoji i bas ono sto ja trazim, a poenta price je bila DA NE ZAVISIM NI OD KOGA.

DA LI JE OVO MOGUCE?????!!!!!! JA OVO MORAM DA PROBAM - IZGLEDA I VISE NEGO DOBRO I NIJE NISTA NEIZVODLJIVO!!!!

Osvrnula sam se oko sebe kada sam izašla u dvoriste. Zanimljivo-pomislila sam u sebi - pa imam sve!!!! A najbitnija je VOLJA pored resursa.

Pravo od mene je komsija koji ima ovce...hm.. tu imam stajnjak. Desno od mene komsija koji ima seno, desno od desnog komsija koji ima humus star 5 god stoji nikome ne treba.... U mom dvoristu na imanju piljevine i pepela koliko ti dusa pozeli.. a preko reke je suma... TO!!! IMAM SVE!!!! Uzbuđena obracam se na fb stranici adminu TRAGA BILJKE, postovanoj BILJANI i odgovara mi gos. Goran sa upustvima za potrebne korake na platformi koje sve prihvatam i sledim.

Prvi koraci su bili parcelizacija i pravljenje perma modela.

Ukucani su se pitali sta ja to radim ikoliko je to efikasno. Nepoverljivo me gledaju i slusaju, gledaju koliko sam uzbudjena i nece da mi kvare zelju svojim sumnjama.

Ja sam napravila par gredica i kupila 5 kg luka za sadnju. U gredicama sam posadila dva kg, a moja svekrva u zemlji 3 kg. Ovo je jako važan momenat jer je luk i nju promenio.

Nakon nekoliko meseci kada je doslo vreme okopavanja ... ja sam usla u bastu, pocupala travu za 30 min otisla sa decom na igraliste i kada sam se vratila-ona i dalje kopa!!! Eto vidis... ova dva, tri sata si mogla da iskoristis da procitas knjigu, popijes kafu, prosetas... a ti i dalje kopas.. svaki put cu da ti zapisujem vreme koje provodis sa motikom koja te ujedno i zamara umesto da koristis ruke i samo pocupas to malo trave.

Onda dolazi na red paradajz.

Kako da sadimo paradajz u tako maloj površini i u PARU kada se paradajz sadi 3m u zemlju? REKOH: OVAKO ILI NIKAKO!!!!

Prvo iskustvo sa krompirom je bilo fascinantno. Listovi zdravi, plod još bolji ali nedovoljan za celu sezonu... A verujte prvo što su me učili je da sadim krompir u zemlji. Tada sam rekla: SAD SAM posadila i kopala krompir 10 puta da bi ostao u zemlji ili zarasloj travi i NIKAD VISE!! KROMPIR NECU DA SADIM, TO CU UVEK DA KUPIM!!! Ali, rekla pa porekla... Zašto? Svima je jasno NASA BILJKA nas je naučila i olaksala život i beskrajno joj hvala na tome!!!

Dolazi jesen... malo je zaraslo, odmori su se zaredali, suša... klonula sam... Tada se obraćam Biljki, slikam i zalim se... Tada mi je rekla... ja sve vidim ali ovde NE VIDIM ODUSTAJANJE!!!! Tada sam zastala i videla da je u pravu. Iako mi je doslo da sve zanemarim, ja sam se pokrenila ponovo i krenula u jesenju sezonu opet ne tako uspešnu ali zahvaljujući njenom recima i mom radu nisam odustala. Lepo je rekla JA NE VIDIM ODUSTAJANJE OVDE! Nikada to neću zaboraviti i sada mi odzvanjaju te reci u glavi.

Pokusala sam da doprem do ljudi jer sam nekako uvek JA ta koja je primer ovoj sredini pa sad i u ovome. Komentari su različiti: od svake čast kako imas snage da sve to uslojavaš, drugi kažu lakše je u zemlji, treći se dive krompiru, drugim plodovima. Moja svekrva nikad više neće saditi u zemlji što mi je posebno drago, a ja i dalje plovim u ovome ponosno na ceo tim!!!!

Da... bila je i poplava.... sve je bilo pod vodom ali perma modeli nisu ni MRDNULI. Samo su se lepo, što bih ja rekla, natopili vodom. Opet bravo!!! Ne znamo šta nas čeka ove sezone, ali ja sam i dalje tu. Istrajna. Jer uvek se nešto novo nauči i tako će biti uvek.

Sada ću se bolje spremiti za ovu sezonu, zapravo sam već spremna, okupana jakom voljom.

S poštovanjem vasa Irena Pejovic Milutinovic

PODSETNIK NA ROKOVE

Kontinent – počinje setva na otvorenom polju tikvica, tikvi, mahunarki... pogledajte kalendare u Čitaonici ako ste članovi naše platforme. Presadnja

aprilskog rasadnika se ne radi još uvek zbog potencijalne opasnosti od mraza.

Planine – počinje sadnja krompira i polako se pripremite za aprilski rasadnik jer će signal biti definisan za početak maja.

Primorje – završavajte presadnju jer sada vas čeka samo održavanje bašte i uživanje u plodovima programa koji je počeo u decembru.

OBAVEŠTENJE O NOVIM PONUDAMA

Svi vi koji ste se prijavili na listu čekanja za maj za Učionicu (kolektivno mentorstvo) danas očekujte da će vas ponovo kontaktirati naš koordinador Goran Pivašević sa uputstvima za plaćanje i ulazak. Vreme je da krenete sa pitanjima i učenjem.

Obaveštenje za sve vas koji tek želite da se prijavite za Učionicu je da smo zatvorili prijave na **listu čekanja za jun** i od danas se možete prijaviti na **listu čekanja za jul** i rezervisati svoje slobodno mesto.

Prijavljujete se tako što ćete popuniti *anketu za Učionicu* koja se nalazi na ovom linku: <https://tragbilike.com/ponuda/>. Kada popunite anketu za Učionicu kontaktiraće vas naš koordinador Goran Pivašević sa obaveštenjem da ste trenutno prijavljeni na listu čekanja i da ćemo vas obavestiti kada se oslobode mesta za jul.

Kao što znate u Učionici je 1000 baštovana i 7 administratora. Imamo 6 Učionica (Kontinent 1 i 2, Početnici 1 i 2, Primorje i Planine). Ulazite u Učionicu u skladu sa vašom klimatskom zonom i u njoj mi postavljate pitanja, a možete ući u još jednu Učionicu (npr. Početnike) i učiti iz pitanja drugih baštovana.

Kao što znate, osim Učionice (kolektivnog mentorskog rada), postoji opcija članstva na našoj edukativnoj platformi kroz individualni mentorski rad sa mnom.

Individualni mentorski rad uključuje i izradu projekta Motivacione bio bašte u skladu sa vašim terenom i željama. Individualni rad je za sve vas koji nemate mnogo vremena da učite i grešite, a ipak želite da imate svoju baštu iz koje ćete da berete plodove tokom cele godine.

Dobijate jasan plan u vidu projekta vaše bašte, a mi onda zajedno radimo na postavci vaše bašte tokom cele godine kroz konsultacije i podršku putem poruka. Za sve baštovane na platformi sam dostupna od utorka do nedelje od 8-20h (nedeljom i ponedeljkom platforma ne radi).

Što se tiče ove opcije imamo još 3 slobodna mesta za maj, svakog meseca se oslobađa nekoliko slobodnih mesta jer sam ja jedna i ne mogu da radim individualno sa mnogo baštovana.

Možete se prijaviti tako što ćete popuniti *anketu za projekat* koja se nalazi na ovom linku: <https://tragbiljke.com/ponuda/>. Nakon uspešno popunjene ankete kontaktiraće vas koordinator Goran Pivašević.

Došli smo do kraja ovosedmičnog Nedeljnika. Naredni Nedeljnik očekujte sledećeg ponedeljka 5.5. u jutarnjim časovima. Naravno, ako primetite da niste dobili Nedeljnik, proverite foldere "Promocije" ili "Spam".

Ostanite nam dobro!

Trag Biljke Tim

Molimo vas da ne odgovarate na Nedeljnik jer na taj način punite inboks porukama na koje ne možemo da stignemo da odgovorimo i to nam otežava rad. U znak zahvalnosti, informacije koje dobijete iz Nedeljnika podelite sa prijateljima jer na taj način utičete da planeta bude bolje mesto!

Trag Biljke

Banja Luka

Bosnia and Herzegovina

Odjava sa Nedeljnika:

Ukoliko više ne želite da primete naš Nedeljnik, možete se odjaviti klikom na:

[Odjavi me!](#)